

Rødel

Rødel (*Alnus glutinosa*)

Højde	22-28 meter
Form	Træ eller busk
Blomstringstid	Marts - april
Frugttype	Nød
Modningstid	November - december
Lys	Sol til let skygge
Jord	Alle typer
Fugt	Tåler meget fugt
Vind	Tålsom
Vårfrost	Tålsom
Saltsprøjt	Tålsom

Udbredelse

Rødel vokser naturligt i det meste af Europa. Den er meget almindelig i Danmark, men de sidste 100 års afvanding og overgang til mere værdifulde træarter har kraftigt mindsket artens udbredelse.

Beskrivelse

Rødel er et mellemstort træ, 10-25 meter, med høj, slank krone. Bladene er runde og omvendt ægformede med rundtakket rand. Bladspids mangler, eller der er en indskæring i stedet,

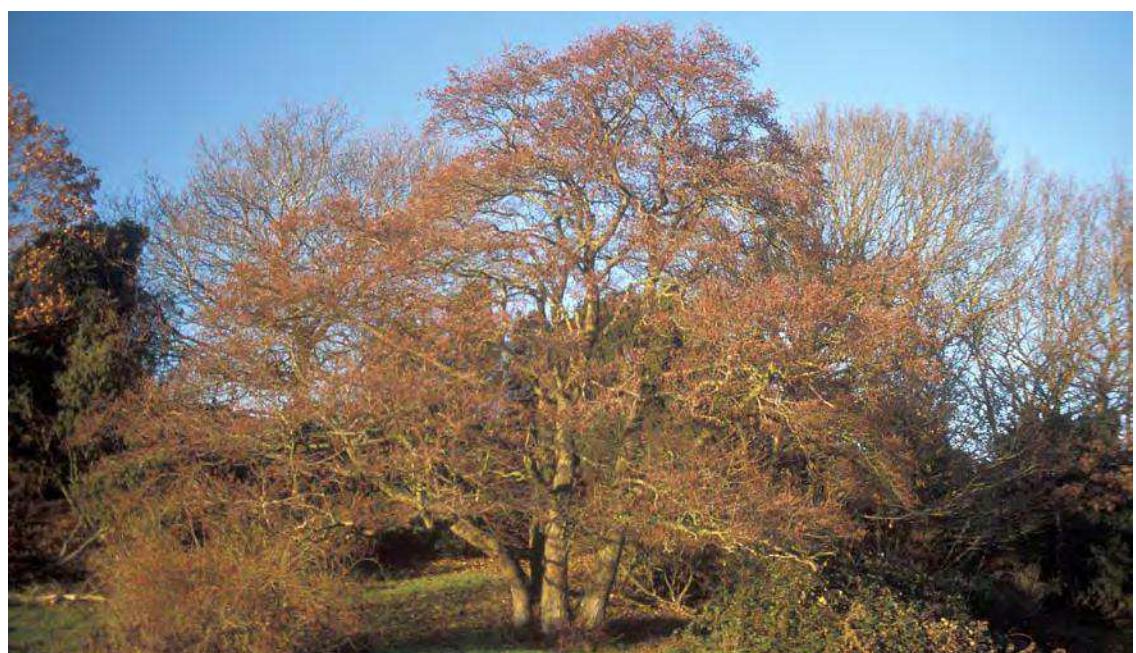
hvilket adskiller den fra hvidel, der har spidse blade. Blomstringen finder sted i marts-april før løvspring. Arten er sambo. Hanblomsterne sidder i lange rakler, mens hunblomsterne danner små koglelignende stande, der indeholder små nødder. Frøene modner om vinteren, og først om foråret åbner koglerne sig, og frøene spredes.

Voksested

Rødel kan anvendes på næsten alle jordtyper, men den trives bedst på fugtig bund, og den tåler stillestående vand. På meget tør jord bliver den sjældent over 8-10 meter høj. Den tåler frost og saltpåvirkning. Rødel opnår sin højeste alder og bedste udvikling i ellesumpe, mens de ikke bliver så gamle på tørre arealer. Rødel er en af de få arter, der kan tåle at stå på tørvejord

Anvendelse i landskabsplantninger

Rødel skyder viltigt fra stub eller stamme efter beskæring. Den kan bruges som ammetræ i stort set alle typer plantninger. Rødel virker jordforbedrende, da den optager kvælstof fra luften, og fordi dens løv er let omsætteligt. Grenene bides normalt ikke af vildt, men frøene i de små koglelignende stande ædes af småfugle om vinteren. Træerne søges af spætter, der laver redehuller i stammen.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede, danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Anden anvendelse

På grund af sin frosttålsomhed anvendes rødel ofte som ammetræ ved nyplantning af frostfølsomme løvtræer. Den plantes desuden langs vandløb for at give skygge og dermed mindske grødevæksten.

Veddet er for let og blødt til at have større værdi som tømmer og brænde, men på grund af den smukke farve, som kan minde om palissander og kirsebær, bruges det til møbler og køkkenskabe.

Tidligere har barkens store indhold af garvestoffer været brugt til garvning. Desuden har man fra barken udvundet stof til rød- og gulfarvning. Som kuriosum kan nævnes, at man navnlig på Fyn indtil 1970'erne anvendte rødel til fremstilling af træsko.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr.13.

Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Larsen, J. B. (red) (1997). Træarts og proveniensvalget i et bæredygtigt skovbrug. Dansk Skovbrugs Tidsskrift, side 123-128.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

